

NEE, TENZIJ- TOETS

WARANDELAAN 2

TE TILBURG

Ecologie

Rapportage nee, tenzij- toets

Warandelaan 2 te Tilburg

Opdrachtgever	Tilburg University Postbus 90153 5000 LE Tilburg
Contactpersoon	de heer M. Paas
Rapportnummer	10849.009
Versienummer	D3
Status	Eindrapportage
Datum	20 februari 2020
Vestiging	Limburg Rijksweg Noord 39 6071 KS Swalmen 0475 - 504961 swalmen@econsultancy.nl
Opsteller	ing. T. Bruinsma
Paraaf	
Kwaliteitscontrole	S. Westbroek, MSc
Paraaf	

Kwaliteitszorg

Econsultancy is lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB). Het NGB is een vereniging van ecologische advies- en -onderzoeksbureaus en werkt aan de kwaliteit van advisering gericht op natuur, landschap, water, milieu en ruimte en behartigt de belangen van groene adviesbureaus. Het Netwerk hanteert een gedragscode die opdrachtgevers en andere belanghebbenden een basis biedt om de leden aan te spreken op de kwaliteit van hun werk.

Econsultancy werkt volgens een dynamisch kwaliteits- en milieusysteem, zoals beschreven in het kwaliteits- en milieuhandboek. Ons kwaliteits- en milieusysteem is gecertificeerd volgens de eisen in de NEN-EN-ISO 9001 en NEN-EN-ISO 14001.

Betrouwbaarheid

Dit onderzoek is op zorgvuldige wijze uitgevoerd conform de toepasselijke en van kracht zijnde protocollen en richtlijnen voor onderzoek. Het onderzoek betreft echter een momentopname en geeft een inschatting van de aanwezigheid van beschermde soorten op de onderzoekslocatie. Het incidenteel voorkomen van beschermde soorten is nooit met zekerheid uit te sluiten. Econsultancy accepteert op voorhand geen aansprakelijkheid ten aanzien van mogelijke beslissingen die de opdrachtgever naar aanleiding van het door Econsultancy uitgevoerde onderzoek neemt.

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	1
3	ONDERZOEKSMETHODIEK	5
5	NEE, TENZIJ-TOETS NATUURNETWERK BRABANT	7
5.1	Inleiding	7
5.2	Bestaande en potentiële waarden van het ecosysteem.....	8
5.3	Robuustheid en aaneen geslotenheid van het NNB	9
5.4	De aanwezigheid van zeldzame of beschermde soorten.....	9
5.5	De verbindingsfunctie van het gebied voor soorten en ecosystemen.....	10
5.6	Behoud van oppervlakte en samenhang	11
5.7	Rust en stilte	11
5.8	Donkerte en openheid	11
6	SAMENVATTING EN CONCLUSIES	12
7	AANBEVELINGEN.....	13

1 INLEIDING

Econsultancy heeft van Tilburg University opdracht gekregen voor het uitvoeren van een “nee, tenzij-toets” aan de Warandelaan 2 te Tilburg.

De “nee, tenzij- toets” is uitgevoerd in het kader van de voorgenomen snoeiwerkzaamheden en nieuwbouw op de onderzoekslocatie en heeft als doel om de effecten van het beoogd gebruik op de kernkwaliteiten en omgevingscondities van het nabijgelegen Natuurnetwerk Brabant te onderzoeken.

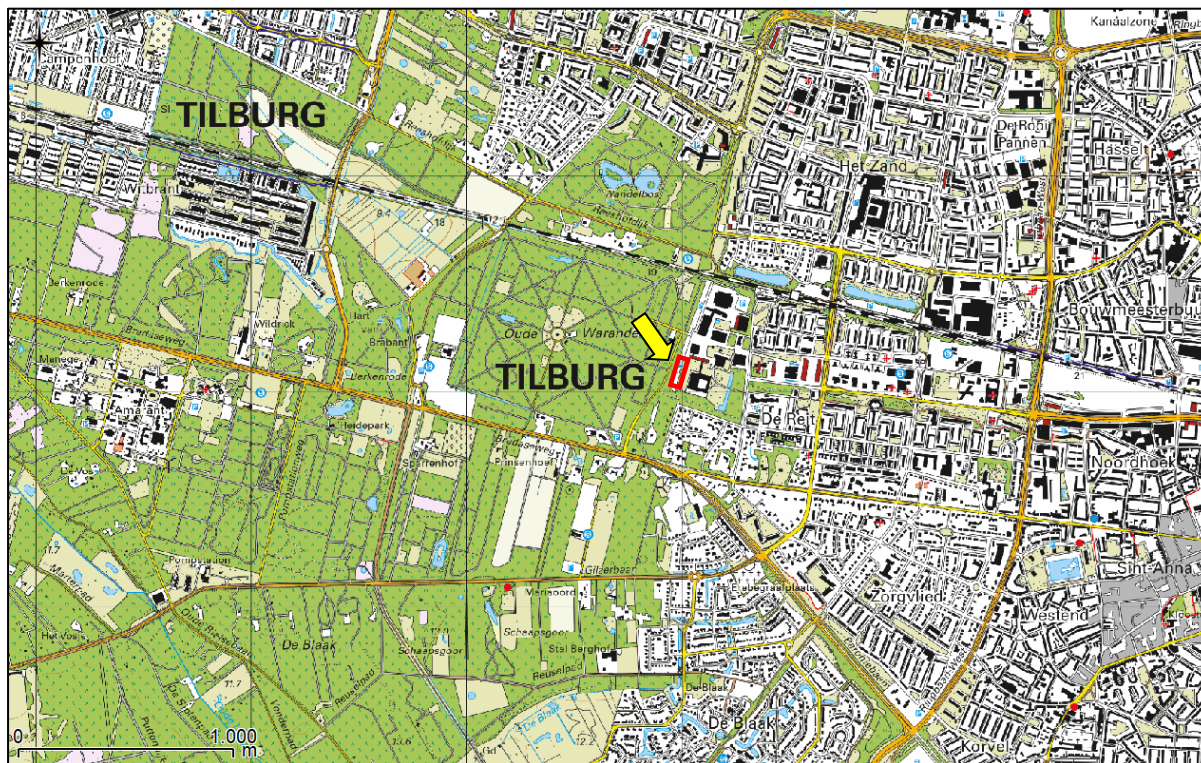
De “nee, tenzij-toets” is uitgevoerd naar aanleiding van de voorafgaande resultaten uit de quickscan flora en fauna die Econsultancy in oktober 2019 op de onderzoekslocatie heeft uitgevoerd (rapport 10849.003, d.d. 28 oktober 2019).

Econsultancy is lid van de branchevereniging "Netwerk Groene Bureaus" en werkt volgens de door het Netwerk opgestelde gedragscode en protocollen.

2 GEBIEDSBESCHRIJVING

2.1 Huidig gebruik onderzoekslocatie en omgeving

De onderzoekslocatie ligt aan de Warandelaan 2, circa 2 kilometer ten westen van de kern van Tilburg. In figuur 1 is de topografische ligging van de onderzoekslocatie weergegeven.

Figuur 1. Topografische ligging van de onderzoekslocatie.

De onderzoekslocatie betreft de parkeerplaats aan de westzijde van de campus van de Universiteit Tilburg. Ten westen en zuiden bevindt zich bosgebied behorend tot het Natuurnetwerk Brabant. In dit bosgebied is een afwisselende vegetatiestructuur aanwezig bestaande uit bomen als gewone beuk, grove den, ruwe berk en Amerikaanse eik. De struiklaag bestaat uit soorten als vuilboom, kardinaalsmuts, hulst met verspreid braamstruiken, takkenrillen en boomstobben. Ten noorden en oosten van de onderzoekslocatie bevinden zich universiteitsgebouwen van de Universiteit Tilburg.

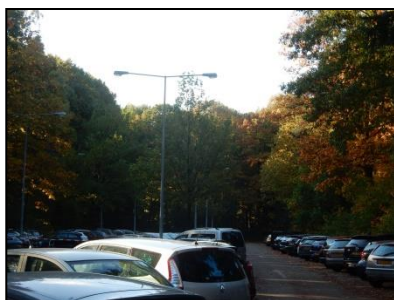
In figuur 2 is een luchtfoto van de onderzoekslocatie ten opzichte van het Natuurnetwerk Brabant (groen) weergegeven. De figuren 3 t/m 8 geven een impressie van de onderzoekslocatie, middels foto's die zijn genomen tijdens het veldbezoek (d.d. 16 oktober 2019).

Figuur 2. Ligging onderzoekslocatie ten opzichte van het Natuurnetwerk Brabant (groen). De te realiseren nieuwbouw is in het grijs aangegeven.

Figuur 3. Oostzijde huidige parkeerplaats.

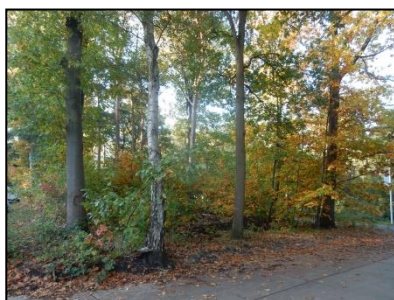
Figuur 4. Westzijde huidige parkeerplaats.

Figuur 5. Begrenzing plangebied door omliggende bosschage.

Figuur 6. Voetgangerspassage door bosschage oostzijde plangebied.

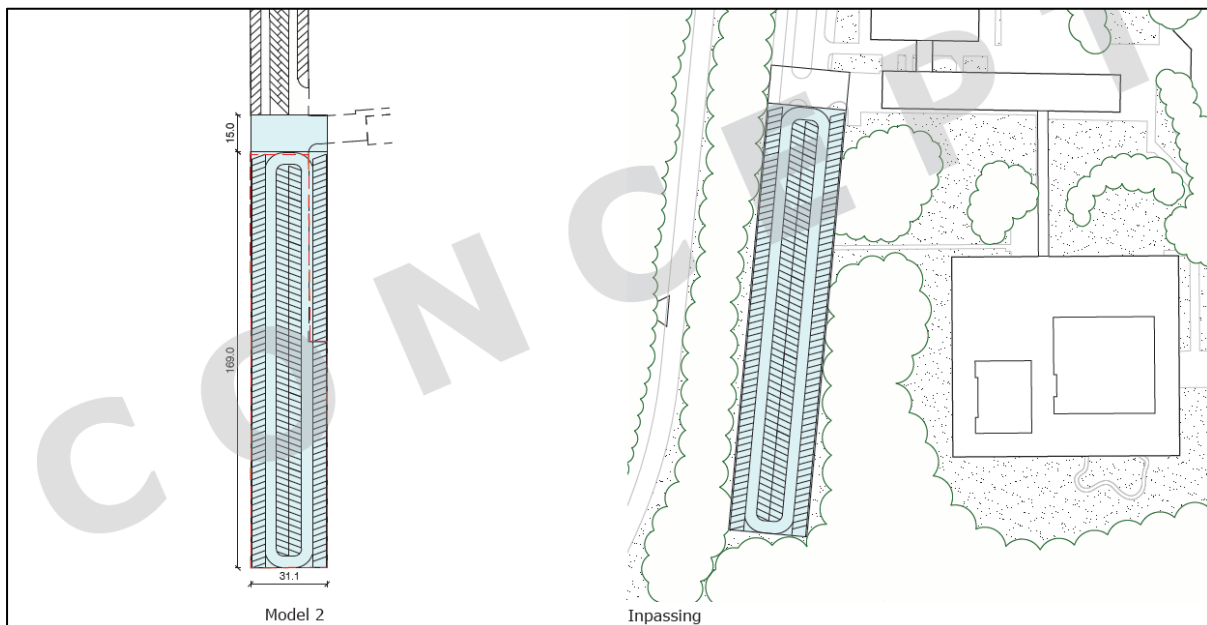
Figuur 7. Ontsluitingsweg Warandelaan met parkeerterrein door bosschage oostzijde plangebied.

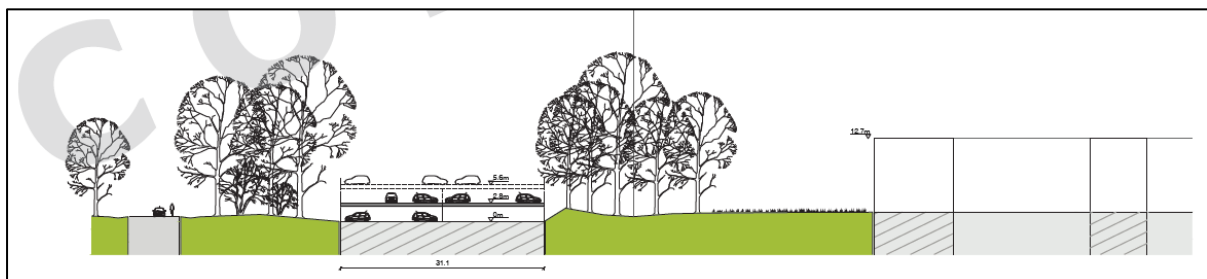
Figuur 8. Doorsnede bosschage bestaande uit beuk, Amerikaanse eik en tamme kastanje.

2.2 Toekomstig gebruik van de onderzoekslocatie en voorgenomen ingrepen

De initiatiefnemer is voornemens de parkeercapaciteit op de onderzoekslocatie te verhogen van 300 naar ca. 600 parkeerplaatsen (voorkeursvariant 2.1). Hiervoor wordt een parkeergarage met drie parkeerlagen gebouwd (maaiveld, 1e en 2e laag). Indien mogelijk wordt een overkapping aangebracht ten behoeve van de aanleg van een zonnedak. Dit hangt af van een studie naar het rendement van de zonnepanelen. De onderzoekslocatie grenst aan de westzijde aan een bosschage behorend tot het Natuurnetwerk Brabant (onderdeel van het Natuurnetwerk Nederland). Zowel het beheer- als het ambitietype dat hier op ligt is "N16.03 Droog bos met productie" (Kaartenbank Brabant, 2017). De initiatiefnemer is voornemens om de bomen aan de buitenste rand van deze bosschage tot een hoogte van 5,6 meter (bij een parkeergarage van 3 verdiepingen) tot aan de stam terug te snoeien. Hierdoor blijft voldoende bladmassa bij deze bomen behouden en treedt er als gevolg van de nieuwbouw geen schade op aan de bomen. Eventuele effecten van de voorgenomen (bouw)plannen op de aanwezige bomen en de te nemen maatregelen worden inzichtelijk gemaakt door het uitvoeren van een Boom Effect Analyse (Econsultancy, rapportage 10849.006). Zie voor een impressie van de voorgenomen plannen figuur 9 en 10.

Figuur 9. Toekomstige nieuwbouw parkeergarage (Bron: Studio Hartzema BV).

Figuur 10. Visualisatie parkeergarage (Bron: Studio Hartzema BV).

3 ONDERZOEKSMETHODIEK

De “nee, tenzij-toets” bestaat uit een bureauonderzoek. Aan de hand van de voorafgaande quickscan die plaatsvond op de onderzoekslocatie (rapport 10849.003, d.d. 28 oktober 2019) en een literatuurstudie is er een toetsing aan de Provinciale Ruimtelijke Verordening (“nee, tenzij-toets”) uitgevoerd. Hierbij is gebruik gemaakt van de ‘spelregels EHS¹’ van de provincie Noord-Brabant.

Het effect van de ingreep op de natuurlijke kenmerken en waarden van het NNB dienen conform de Verordening Ruimte Noord-Brabant op een aantal aspecten getoetst te worden. In onderhavig onderzoek is het effect van de voorgenomen kap op het NNB op onderstaande criteria getoetst:

- bestaande en potentiële waarden van het ecosysteem;
- robuustheid en aaneengeslotenheid van het NNB;
- de aanwezigheid van zeldzame en beschermde soorten;
- de verbindingsfunctie van het gebied voor soorten en ecosystemen;
- behoud van oppervlakte en samenhang;
- rust en stilte;
- donkerte en openheid.

¹ Natuurnetwerk Nederland (NNN) is sinds 2013 de naam van de ecologische hoofdstructuur van Nederland; een samenhangend netwerk van bestaande en toekomstige natuurgebieden in Nederland.

4 OVERZICHT VAN DE NATIONALE NATUURWETGEVING

Dit hoofdstuk geeft achtergrondinformatie over de natuurwetgeving waaraan de voorgenomen ingreep op de onderzoekslocatie wordt getoetst. Dit hoofdstuk is niet toegespitst op de situatie op de onderzoekslocatie, maar geeft enkel een beschrijving van de vigerende wetgeving. De Wet natuurbescherming is gericht op:

- het beschermen en ontwikkelen van de natuur, mede vanwege de intrinsieke waarde en het behouden en herstellen van de biologische diversiteit;
- het doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen van de natuur ter vervulling van maatschappelijke functies;
- het verzekeren van een samenhangend beleid gericht op het behoud en beheer van waardevolle landschappen, vanwege hun bijdrage aan de biologische diversiteit en hun cultuurhistorische betekenis, mede ter vervulling van maatschappelijke functies.

De provincie is het bevoegd gezag voor de toetsing van handelingen met mogelijke gevolgen voor Natura 2000-gebieden en het Natuurnetwerk Nederland (de gebiedenbeschermingsbepalingen). Alleen bij ruimtelijke ingrepen waarmee grote nationale belangen zijn gemoeid, blijft het Rijk bevoegd gezag.

4.1 Gebiedsbescherming

Indien een plangebied in of nabij een beschermd gebied is gelegen, dan dient te worden bepaald of er een (extern) effect valt te verwachten. Het gaat daarbij om Natura 2000-gebieden en gebieden behorend tot het Natuurnetwerk Nederland.

4.1.1 Natuurnetwerk Nederland

Het Natuurnetwerk Nederland is het Nederlands netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden. Het netwerk moet natuurgebieden beter verbinden met elkaar en met het omringende agrarisch gebied. Het Natuurnetwerk Nederland bestaat uit:

- bestaande natuurgebieden, waaronder de 20 Nationale Parken;
- gebieden waar nieuwe natuur aangelegd wordt;
- landbouwgebieden, beheerd volgens agrarisch natuurbeheer;
- ruim 6 miljoen hectare grote wateren: meren, rivieren, de Noordzee en de Waddenzee;
- alle Natura 2000-gebieden.

Conform artikel 1.12 van de Wet natuurbescherming dragen Gedeputeerde Staten in hun provincie zorg voor de totstandkoming en instandhouding van een samenhangend landelijk ecologisch netwerk, genaamd 'Natuurnetwerk Nederland'. Zij wijzen daartoe in hun provincie gebieden aan die tot dit netwerk behoren. De planologische begrenzing en beschermingsregimes van het Natuurnetwerk Nederland loopt via het traject van de provinciale ruimtelijke structuurvisies en verordeningen.

Initiatiefnemers van ingrepen binnen of in de directe nabijheid van het Natuurnetwerk Nederland dienen de effecten van de ingreep op kernkwaliteiten en omgevingscondities te onderzoeken. De omgevingscondities zullen ten opzichte van de oorspronkelijk situatie mogelijk veranderen. Dit zal middels een zogenaamd "nee, tenzij-onderzoek" nader moeten worden onderzocht. Ingrepen die de natuur significant aantasten, mogen niet worden toegestaan in het bestemmingsplan ("nee"), tenzij ze een groot openbaar belang dienen én er geen alternatieven zijn buiten de natuur. Als het toegestaan is, is natuurcompensatie verplicht (op een andere plek moet dan nieuwe natuur komen).

5 NEE, TENZIJ-TOETS NATUURNETWERK BRABANT

In onderstaand hoofdstuk wordt de voorgenomen ontwikkeling getoetst aan de wetgeving ten aanzien van gebiedsbescherming aangaande het Natuurnetwerk Brabant. Bij de onderhavige “nee, tenzij-toets” worden de (mogelijke) effecten op het NNB in kaart gebracht.

5.1 Inleiding

Het Natuurnetwerk Brabant is planologisch beschermd. Dit betekent dat de provincie Noord-Brabant nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen die een significant negatief effect hebben op de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNB niet toestaat. Initiatiefnemers van ingrepen binnen NNB dienen de effecten van de ingreep te onderzoeken middels een “nee, tenzij”-onderzoek. Het doel van het “nee, tenzij-beleid” is het voorkomen van significant negatieve effecten van ontwikkelingen op de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNB. Het effect van de ingreep op de natuurlijke kenmerken en waarden van het NNB dienen conform de Verordening Ruimte Noord-Brabant op een aantal aspecten getoetst te worden. In onderhavig onderzoek is op onderstaande criteria het effect van de voorgenomen snoei van bomen en realisatie van nieuwbouw op het NNB getoetst:

- bestaande en potentiële waarden van het ecosysteem;
- robuustheid en aaneengeslotenheid van het NNB;
- de aanwezigheid van zeldzame en beschermde soorten;
- de verbindingsfunctie van het gebied voor soorten en ecosystemen;
- behoud van oppervlakte en samenhang;
- rust en stilte;
- donkerte en openheid.

Op basis van een toetsing aan deze criteria zijn de volgende oordelen mogelijk:

- Op één van de aspecten is het oordeel: significante aantasting.
- Op geen aspect is het oordeel significante aantasting, maar als alle aspecten in combinatie overzien worden is het oordeel: significante aantasting.
- Op geen aspect is het oordeel significante aantasting, ook niet bij combinatie van de aspecten.

5.2 Bestaande en potentiële waarden van het ecosysteem

De te snoeien houtopstand ligt binnen het Natuurnetwerk Brabant en betreft het beheertype “N16.03 Droog bos met productie”. Dit zijn veelal van oorsprong aangeplante droge bosopstanden met boomsoorten als den, (winter)eik, beuk, lariks en/of fijnspar, waarin loofbomen domineren. Het is het omvangrijkste bostype in Nederland en combineert een redelijk tot goede groei met een ruime variatie aan, en mengingsmogelijkheden van, loof- en naaldboomsoorten, vooral op de wat lemigere bosgroeiplaatsen. De huidige houtopstand op de onderzoekslocatie bestaat vrijwel uitsluitend uit gewone beuk, grove den, ruwe berk en Amerikaanse eik, wat vanuit het oogpunt van biodiversiteit niet zeer waardevol is. Doordat alleen snoei van bomen aan de rand van de bosschage plaatsvindt, is er netto geen areaal verlies aan NNB. Het aangrenzende plangebied waarop nieuwbouw plaatsvindt is reeds in gebruik als parkeerplaats en valt buiten de begrenzing van gebieden behorende tot het NNB.

Door de bouw van de parkeergarage is het ontstaan van slagschaduw op de bosrandzone van het betreffende NNB niet uitgesloten. De slagschaduw leidt mogelijk tot kwaliteitsvermindering van de ecologische waarde van deze bosrand voor (zon minnende) faunasoorten met name insecten.

Om de externe werking van de ingreep (slagschaduw) te verzachten en kwaliteitsvermindering vanuit het oogpunt van biodiversiteit te voorkomen kunnen mitigerende maatregelen genomen worden met als doel het duurzame medegebruik van de parkeergarage door inheemse planten- en diersoorten te versterken. Deze maatregelen dragen positief bij aan de potentie van de wezenlijke kenmerken en waarden van het beheertype “N16.03 Droog bos met productie” dat op onderzoekslocatie bedoelt is. Enkele mitigerende maatregelen die getroffen kunnen worden ten behoeve van het duurzame medegebruik van de parkeergarage door inheemse planten- en diersoorten zijn onderstaand beschreven.

De dekkingsraad en schuilmogelijkheden in de bestaande bosrandzone kunnen versterkt worden door het hout dat bij de snoei van de bomen vrijkomt direct in de bosrandzone te verwerken als takkenril. Hierdoor ontstaat in de bosrandzone meer beschutting voor vogels en zoogdieren om er te foerageren en te nestelen. Daarnaast blijven de bomen aan de rand van de ontwikkelingslocatie behouden, waardoor deze als voedselbron kunnen blijven dienen voor aanwezige fauna zoals verscheiden geleedpotigen en broedvogels.

Door de realisatie van de parkeergarage worden randinvloeden op de bosrand door optische verstoring, veroorzaakt door rijdende auto's en voetgangers geminimaliseerd. Hierdoor zullen vogels en zoogdieren in de bosrand meer rust vinden om er te foerageren en te nestelen. Nestgelegenheid kan versterkt worden door het plaatsen van nestkasten voor in de omgeving voorkomende mezensoorten op tenminste 2 meter hoogte. Tevens kunnen aan bomen of tegen bebouwing op de projectlocatie nestkasten geplaatst worden, bijvoorbeeld het type NK SE 03 voor pimpelmees en het type NK SE 06 voor koolmees.

De gevels van de parkeergarage kunnen rondom met groen worden aangekleed middels klimplantbegroeiing. Hierbij kan aan de schaduwzijde van de parkeergarage klimopbeplanting (*hedera helix*) worden toegepast. Aan de voorzijde van de parkeergarage kunnen zonminnende soorten als kamperfoelie, bosrank en hop worden toegepast. Rondom de parkeergarage kunnen hagen worden aangeplant. Door te kiezen voor gemengde haag kan een hogere natuurwaarde worden verkregen. Gekozen kan bijvoorbeeld worden voor een combinatie die bij het beheertype ‘N16.03 Droog bos met productie’ past van beuk en/of haagbeuk. Deze combinatie van hagen en klimplanten leidt tot een zeer mooi en natuurvriendelijk resultaat. De klim- en haagplanten trekken eveneens insecten aan en bieden nest- en schuilgelegenheid voor vogels. De insecten kunnen tevens dienen als voedsel voor vogels.

Het dak van de parkeergarage kan groen worden aangekleed. Door op het dak sedumvegetatie te realiseren in combinatie met insectenaantrekende kruidensoorten kan de biodiversiteit in insecten sterk verhoogd worden. Insectenaantrekende kruidensoorten die aangeplant kunnen worden op het dak zijn soorten als gewoon duizendblad, bieslook, wolfsmelk, sint janskruid, marjolein, zeepkruid en tijm. Het dak kan tevens als foerageerhabitat voor vogels dienen.

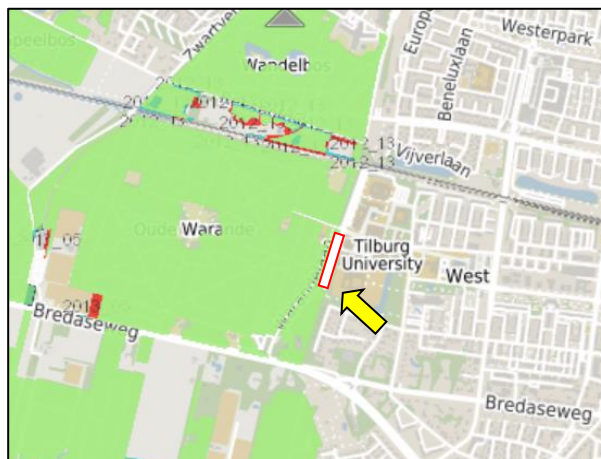
Door middel van het plaatsen van een insectenhotel kan een plek worden gecreëerd waar insecten (vlinders, bijen en kevers) kunnen verblijven. Het insectenhotel wordt gemaakt van natuurlijk materiaal. De ideale plaats voor een insectenhotel is zonnig, uit de wind en beschermt tegen de regen, met de open kant naar het zuiden. Het insectenhotel dient geplaatst te worden in de omgeving van bloemrijke of insectenaantrekende beplanting of op een groen dak.

Conclusie: Externe werking (slagschaduw) door de bouw van de parkeergarage aan de rand van de bosrandrandzone van het betreffende NNB gebied, is te voorkomen indien maatregelen genomen worden ter stimulatie van het duurzame medegebruik van de parkeergarage door inheemse planten- en diersoorten. Maatregelen zoals aanplant van haag- en klimplanten, aanleggen groen dak en plaatsen insectenhoeven en nestkasten heeft de potentie de wezenlijke kenmerken en waarden van het beheertype “N16.03 Droog bos met productie” dat op onderzoekslocatie bedoeld is te versterken.

5.3 Robuustheid en aaneengeslotenheid van het NNB

Oppervlakteverlies en versnippering van gebieden die deel uitmaken van het NNB is onwenselijk en moet voorkomen worden. Doordat de te snoeien houtopstand aan de grens van een NNB gebied ligt (zie figuur 11), wordt de aaneengeslotenheid van het NNB niet aangetast. Om dezelfde reden is er ook geen sprake van een verminderde uitwisseling van soorten tussen gebieden.

Conclusie: De voorgenomen snoei leidt niet tot een verslechtering van de robuustheid en aaneengeslotenheid van het NNB.

Figuur 11. Ligging onderzoekslocatie ten opzichte van het Natuurnetwerk Brabant op grotere schaal.

5.4 De aanwezigheid van zeldzame of beschermde soorten

Uit het veldbezoek dat heeft plaatsgevonden op 16 oktober 2019 blijkt dat er binnen de te snoeien houtopstand van het aangrenzende bosperceel geschikt habitat voor beschermde soorten aanwezig is (zie tabel I). De bomenopstand kan een functie hebben voor nesten van roofvogels en eekhoorns. Daarnaast is in een van de te snoeien bomen een boomholte aangetroffen welke mogelijk in gebruik is als verblijfplaats voor vleermuizen.

Conclusie

De effecten van de voorgenomen plannen op de aanwezige of te verwachten fauna en de te nemen vervolgstappen zijn weergegeven in onderstaande tabel I. Voor een aantal soorten zoals de vleermuis, eekhoorn en roofvogels is een aanvullend veldonderzoek benodigd om de aan- of afwezigheid van deze soorten op de onderzoekslocatie en de functie van de onderzoekslocatie voor deze soorten te bepalen. Verder dient rekening te worden gehouden met het broedseizoen en de zorgplicht.

Tabel I. Overzicht geschiktheid onderzoekslocatie voor soortgroepen (bron: quickscan flora en fauna rapportage 10849.003).

Soortgroep		Geslacht habitat	Ingreep verstorend	Nader onderzoek	Ontheffings-aanvraag	Bijzonderheden / opmerkingen*
Broedvogels	algemeen	ja	ja	nee	nee	het verwijderen van nestgelegenheden buiten het broedseizoen uitvoeren
	jaarrond beschermd	ja	mogelijk	ja	afhankelijk van nader onderzoek	controle op roofvogelnesten in bomen binnen 75m van de werkzaamheden indien aangetroffen soortgericht onderzoek
Vleermuizen	verblijfplaatsen	ja	mogelijk	ja	afhankelijk van nader onderzoek	onderzoek naar vaste rust- en verblijfsplaatsen in tamme kastanje conform het protocol voor vleermuisonderzoek (Netwerk Groene Bureaus, 2017)
	foerageergebied	ja	nee	nee	nee	voldoende alternatieven aanwezig in de directe omgeving, rekening houden met verlichting
	vliegroutes	ja	nee	nee	nee	potentiele vliegroutes buiten de onderzoekslocatie intact laten en verlichting op deze vliegroutes niet toe laten nemen
Grondgebonden zoogdieren	algemeen	ja	mogelijk	ja	nee	aandacht voor zorgplicht ten aanzien van algemene soorten als konijn, egel, mol en verschillende muissoorten. (graaf) Werkzaamheden en verwijderen van takkenhopen etc. in de periode sept. t/m nov.
	Streng beschermd	ja	mogelijk	ja	mogelijk	voor eekhoorn controle op nesten in bomen rondom plangebied of werkzaamheden uitvoeren conform gedragscode binnen periode september – half november onderzoek kleine marterachtigen indien ontsluitingsweg aanleggen door bosschage
Amfibieën		minimaal	mogelijk	nee	nee	aandacht voor zorgplicht ten aanzien van gewone pad en bruine kikker. Onderzoek Alpenwatersalamander, vinpootsalamander en kamsalamander indien ontsluitingsweg aanleggen door bosschage
Reptielen		nee	nee	nee	nee	-
Vissen		nee	nee	nee	nee	-
Libellen en dagvlinders		nee	nee	nee	nee	-
Overige ongewervelden		nee	nee	nee	nee	-
Vaatplanten		nee	nee	nee	nee	-

5.5 De verbindingfunctie van het gebied voor soorten en ecosystemen

De te snoeien houtopstand vormt geen ecologische verbingszone (EVZ) of maakt daar deel van uit (Kaartenbank Brabant, 2018). De dichtstbijzijnde EVZ ligt ongeveer 3,0 km ten westen van de onderzoekslocatie. De te snoeien houtopstand ligt aan de grens van een aaneengesloten NNB gebied en wordt ten noorden begrensd door de Baden Powelllaan, waardoor deze ook niet als een essentiële verbinding voor dieren kan fungeren. De voorgenomen snoei leidt dus niet tot een afname of verslechtering van het aantal ecologische verbingszones in het NNB.

Conclusie: De voorgenomen snoei en nieuwbouw heeft geen negatief effect op het aantal ecologische verbingszones in het NNB.

5.6 Behoud van oppervlakte en samenhang

De oppervlakte van het NNB wordt als wezenlijk kenmerk of waarde beschouwd in de Provinciaal Verordening Ruimte 2018. Een ruimtelijk plan mag geen nieuwe ontwikkelingen bevatten die leiden tot een significante afname van het NNB. Aangezien de gehele oppervlakte ongewijzigd blijft, is er geen verlies aan oppervlakte van het NNB. Aangezien het beheer type "N16.03 Droog bos met productie" ook veel in de omgeving aanwezig is (Kaartenbank Brabant, 2017), leidt de snoei niet tot enige afname.

Conclusie: De voorgenomen snoei en nieuwbouw leidt niet tot een vermindering in oppervlak aan NNB.

5.7 Rust en stilte

De te snoeien houtopstand ligt aan de rand van een NNB gebied en wordt aan de oostzijde begrensd door een parkeerplaats van de campus van de universiteit Tilburg. Hierdoor is er minder rust en meer geluid in vergelijking met veel NNB gebieden die verder van menselijke activiteit verwijderd zijn. De voorgenomen snoei en nieuwbouw zal tijdelijk een negatief effect hebben op de rust en stilte. Verstoring van vaste rust- en/of verblijfplaatsen van beschermde soorten in de aangrenzende houtopstand dient nog nader onderzocht te worden (zie rapport 10849.003). Echter aangezien het aangrenzende terrein reeds in gebruik is als parkeervoorziening mag verwacht worden dat bij de ingebruikname van de parkeergarage geen extra verstoring optreedt. De rust en stilte zullen in de nieuwe situatie gelijk zijn aan de huidige situatie.

Conclusie: De voorgenomen snoei en nieuwbouw zal niet leiden tot een negatief effect op de rust en stilte in het NNB.

5.8 Donkerte en openheid

De te snoeien houtopstand behorend tot het NNB beheertype N16.03 droog bos met productie welke direct grenst aan het plangebied heeft een open structuur vanwege de aanwezige verharding welke in gebruik is als parkeervoorziening. Het beheertype N16.03 droog bos met productie heeft een uiteenlopend karakter. Dit deel van de houtopstand zal zijn open karakter als gevolg van de voorgenomen plannen behouden omdat het aangrenzende plangebied ook in de toekomstige situatie zijn functie als parkeergelegenheid zal blijven vervullen.

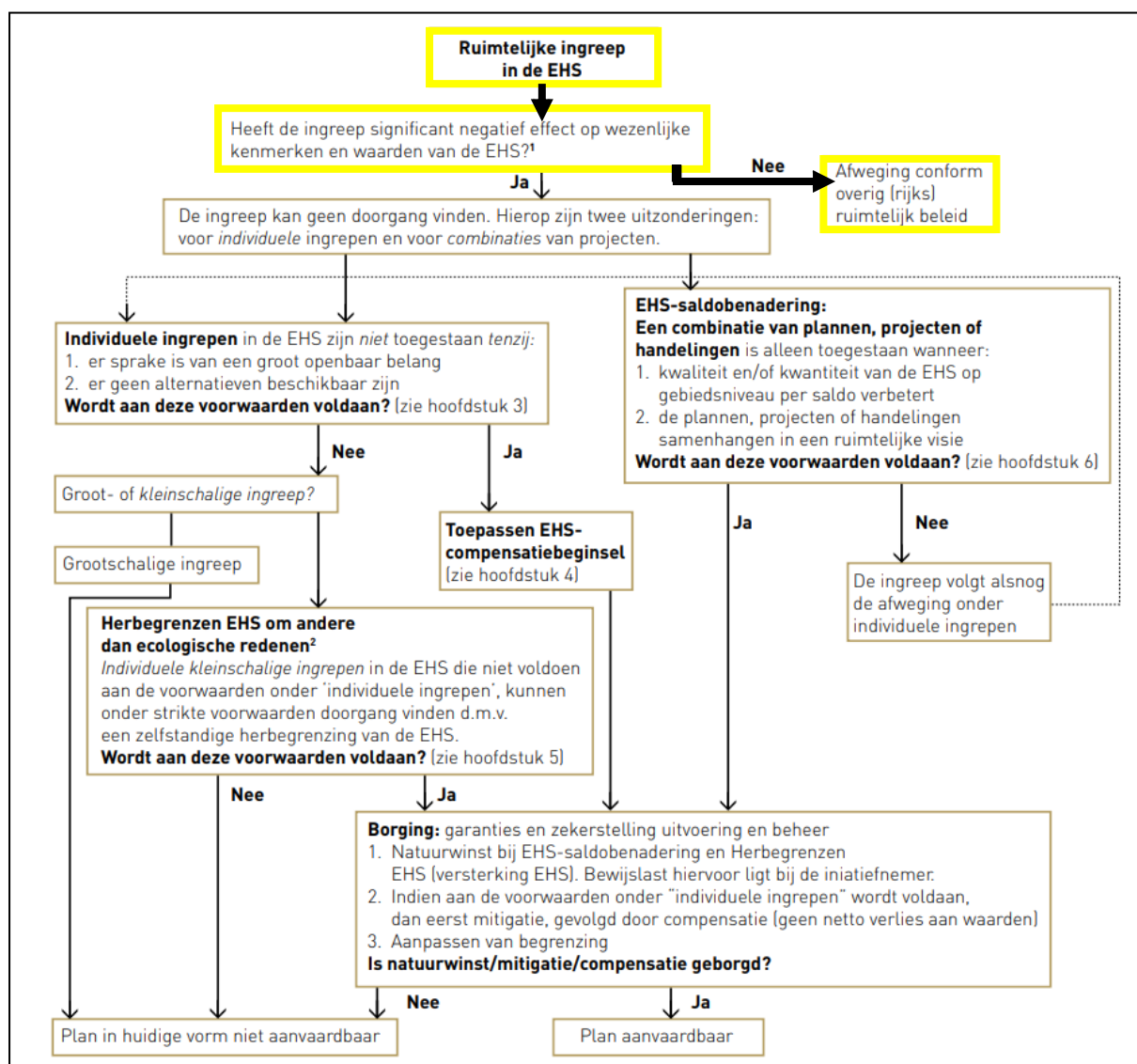
De bomenopstand aan de rand van de ontwikkelingslocatie heeft in de huidige situatie een licht karakter vanwege de aanwezigheid van straatverlichting op de parkeerplaats. In de toekomstige situatie zal de aanwezigheid van verlichting niet veranderen gezien de functie van het aangrenzende plangebied behouden blijft. Dit is geen afbreuk aan de wezenlijke kenmerken en waarden van het beheertype "N16.03 Droog bos met productie". Volgens de in de BIJ12 gegeven beschrijving van dit beheertype mag het bos zowel een licht als een donker karakter hebben.

Conclusie: De voorgenomen snoei en nieuwbouw zal niet leiden tot een verslechtering van de wezenlijke kenmerken en waarden van het aanwezige beheertype ten aanzien van donkerte en openheid.

6 SAMENVATTING EN CONCLUSIES

Econsultancy heeft in opdracht van Tilburg University een nee, tenzij- toets uitgevoerd aan de Wandelaan 2 te Tilburg.

De nee, tenzij- toets is uitgevoerd in het kader van een voorgenomen snoei en nieuwbouw op de onderzoekslocatie en heeft als doel de effecten van de beoogde ontwikkeling op de wezenlijke kenmerken en waarden alsmede op de omgevingscondities van het Natuurnetwerk Brabant te onderzoeken. Dit is gedaan door de effecten van de snoei en nieuwbouw op de in hoofdstuk 5.1 genoemde criteria te toetsen. Op geen van deze criteria wordt het effect van de voorgenomen snoei en nieuwbouw op het NNB significant negatief geacht. Wanneer onderstaand schema doorlopen wordt, kan geconcludeerd worden dat de voorgenomen ontwikkeling ten aanzien van de Wet natuurbescherming doorgang kan vinden.

Figuur 12. Doorloopschema bij ruimtelijke ingrepen binnen het NNB (bron: Spelregels EHS).

7 AANBEVELINGEN

Voorwaarde voor de in het vorige hoofdstuk genoemde positieve uitkomst van de "nee, tenzij-toets" is wel dat (zoals geadviseerd in het quickscan rapport (zie rapport 10849.003)) voorafgaand aan de snoei en nieuwbouw aanvullend veldonderzoek wordt uitgevoerd naar de aan- of afwezigheid van vleermuizen, eekhoorn en roofvogels op de onderzoekslocatie. Daarnaast geldt als voorwaarde om de voorgenomen snoei buiten het broedseizoen uit te voeren (zie rapport 10849.003). Tevens geniet het de aanbeveling om (bijvoorbeeld aan de randen van het perceel) snoeiafval en dood hout op het perceel te laten liggen omdat deze als schuilgelegenheid kunnen dienen voor (in de omgeving) aanwezige fauna zoals geleedpotigen en broedvogels.

Econsultancy
Swalmen, 20 februari 2020

Verklarende woordenlijst

Activiteitenplan

Een activiteitenplan dient als begeleidend document voor een ontheffingsaanvraag. In het activiteitenplan zijn maatregelen verwoord waarmee de functionaliteit van een rust- of verblijfplaats van een beschermde soort behouden blijft en schade aan individuen wordt voorkomen.

Externe werking

Niet alleen activiteiten in een Natura 2000-gebied/EHS hebben invloed op de staat van instandhouding van het gebied, ook activiteiten buiten het gebied kunnen de natuurwaarden in een gebied beïnvloeden. Dit wordt "externe werking" genoemd. Er bestaat geen ruimtelijke grens voor externe werking: bepalend zijn de effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van de soorten en habitattypen in het Natura 2000-gebied/ EHS, ongeacht de afstand tot het beschermde gebied.

Expert Judgement

Inschatting van een deskundige op grond van zijn kennis en ervaring.

Foerageerhabitat

Het gebied waarbinnen een soort voedsel zoekt.

Foerageren

Zoeken en vinden van voedsel door dieren (jachtgebied).

Functioneel leefgebied

Hiermee wordt het gebied dat is benodigd om de functionaliteit van een voortplantingsplaats of van een vaste- rust of verblijfplaats te behouden. Een nestlocatie of voortplantingsplaats kan bijvoorbeeld alleen succesvol functioneren, wanneer er voldoende habitat (schuilgelegenheid, voedsel etc.) van voldoende kwaliteit aanwezig is om te kunnen paren, eieren te leggen en jongen groot te brengen.

Gunstige staat van instandhouding

Er is sprake van een gunstige staat van instandhouding van een soort of habitatype als de omstandigheden waarin de soort of het habitatype voorkomt perspectief bieden op een duurzaam voortbestaan van die soort of dat habitatype.

Habitat

Omvat de plaatsen waar een bepaald organisme voorkomt doordat de abiotische en biotische factoren (niet levende en levende natuur) van die plaatsen voldoen aan de eisen en toleranties die het organisme stelt om te kunnen overleven, groeien en zich voortplanten.

Kraamverblijfplaats

Voortplantingsplaats van vleermuizen. Het gaat hierbij vaak om de vrouwelijke exemplaren van een kolonie (ook wel kraamgroep genoemd) die gezamenlijk hun jongen grootbrengen. De aantallen vleermuizen in een kraamgroep kan oplopen tot meerdere honderden exemplaren.

Landschappelijk inpassingsplan

Het inpassen van ruimtelijke ontwikkelingen in het buitengebied middels een ontwerp van de groenvoorziening, dat voldoet aan het beleid ten aanzien van ruimtelijke kwaliteit. Hierdoor wordt zorg gedragen dat een ruimtelijke ontwikkeling past in het landschap.

Landhabitat

Amfibieën zijn voor de voortplanting afhankelijk van water. Buiten de voortplantingsperiode maakt de soortgroep gebruik van landhabitat als onderdeel van het leefgebied. Landhabitat voor amfibieën omvat onder andere structuurrijke of opgaande vegetatie zoals (loof)bos, houtwallen, struikgewas, heide, ruigtekruiden, vegetaties en moeras.

Mitigerende maatregelen

Maatregelen die negatieve effecten bij een ingreep voorkomen of reduceren.

Omgevingscheck

Een omgevingscheck wordt uitgevoerd bij verlies van leefgebied van een jaarrond beschermde functie van een soort die door een ingreep (tijdelijk) verloren gaat. De omgeving van de ingreep wordt door een ter zake deskundige beoordeeld op aanwezigheid van voldoende alternatief leefgebied en/of potentiële verblijfplaatsen.

Ontheffing

De Wet natuurbescherming is gemaakt om planten- en diersoorten die vrij in het wild leven te beschermen. Om deze kwetsbare soorten te beschermen bevat de Wet natuurbescherming een aantal verbodsbepalingen. Onder bepaalde voorwaarden mogen de activiteiten wel doorgaan, daarvoor kan een ontheffing benodigd zijn. Een ontheffing is een besluit waarbij in een individueel concreet geval een uitzondering op een wettelijk verbod wordt gemaakt.

Paarverblijfplaats

Dit is een verblijfplaats die hoofdzakelijk in het najaar (september/oktober) door vleermuizen worden gebruikt om te paren. Eén mannetje kan een dergelijke verblijfplaats met meerdere vrouwtjes delen. In de omgeving van de paarverblijfplaats wordt veelal door het territoriale mannetje middels baltsvluchten getracht vrouwtjes aan te lokken.

Populatie

Een biologische populatie is een groep individuen van dezelfde soort die zich onderling voortplant en als zodanig geïsoleerd is van andere zulke groepen.

Rode Lijst

Rode Lijsten laten zien welke soorten zijn verdwenen en welke soorten in een gebied sterk zijn achteruitgegaan of zeldzaam zijn. Er bestaan verschillende Rode Lijsten. Voor vogels, voor zoogdieren, planten, paddenstoelen, insecten en voor allerlei andere soortgroepen. Rode Lijsten hebben geen officiële juridische status. Plaatsing op de lijst maakt een dier dus nog geen 'beschermde diersoort' in de zin van Wet natuurbescherming. De Rode Lijsten hebben in de praktijk wel een belangrijke signaleringfunctie. Door de Rode Lijst te raadplegen, kunnen alle instellingen die met natuurbehoud te maken hebben rekening houden met bedreigde soorten.

Significant negatief effect

Een effect is in het kader van de Wet natuurbescherming significant als de instandhoudingsdoelen van het Natura 2000-gebied dreigen te worden aangetast.

Het begrip 'significant' staat centraal in de toepassing van het beschermingsregime voor Natura 2000-gebieden bij zowel vaststelling van beheerplannen als de vergunningverlening. Het bepaalt of een uitvoerige toetsing, een zogenaamde passende beoordeling, moet worden uitgevoerd. Indien als gevolg van een ingreep de toekomstige oppervlakte habitat of leefgebied, aantal van een soort of kwaliteit van een habitat lager zal worden dan zoals bedoeld in de instandhoudingsdoelstelling, dan kan sprake zijn van significante gevolgen. Voor het goede begrip, de soorten hoeven er niet te zitten, het gebied moet geschikt zijn voor de soorten.

Vaste rust- of verblijfplaats

Een plek binnen het leefgebied van een soort die essentieel is voor de levenscyclus van een individu. Wet natuurbescherming omschrijft niet exact wat een vaste rust- of verblijfplaats is. Dit is soortafhankelijk.

Vliegroute

Een vaste route die door vleermuizen wordt gebruikt tussen de verblijfplaatsen naar foerageergebieden.

Winterverblijfplaats

Verblijfplaats die gebruikt wordt om de periode van winterrust te overbruggen. Voor vleermuizen zijn dit vorstvrije, maar koele en vochtige plekken. Er kans sprake zijn van massaverblijfplaatsen, verblijfplaatsen van kleine groepen of één of enkele individuen.

Zomerverblijfplaats

Buiten de kraamperiode worden deze door vrouwtjes gebruikt, binnen de kraamperiode door individuele mannetjes.

